

Sprawozdanie z Laboratorium 3

Autorzy: Mateusz Pawliczek, Piotr Świerzy

Data: 18.03.25

Zadanie 1

Celem zadania jest analiza rozkładu punktów w przedziale $[-1, 1]$ poprzez wyznaczenie i wizualizację średniej geometrycznej odległości każdego punktu od pozostałych. Analiza zostanie przeprowadzona dla trzech różnych rodzajów punktów:

- **Punkty Czebyszewa** – zerowe miejsca wielomianów Czebyszewa pierwszego rodzaju.
- **Punkty Legendre'a** – zerowe miejsca wielomianów Legendre'a.
- **Punkty równomiernie rozmieszczone** – podział przedziału $[-1, 1]$ na $n+1$ równych części.

Wyniki zostaną przedstawione graficznie dla różnych wartości $n = [10, 20, 50]$, co pozwoli na ocenę wpływu rozmieszczenia punktów na średnią geometryczną odległość.

Realizacja

W realizacji zadania zostały stworzone funkcje obliczające wartości węzłów Chebysheva oraz równomiernie rozmieszczonych punktów.

```
In [1]: import numpy as np

def chebyshev_nodes(n, a = -1, b = 1):
    return 0.5 * ((b - a) * (-np.cos((2 * np.arange(1, n + 1) - 1) / (2 * n) * np.pi)) + (b + a))

def uniform_nodes(n, a, b):
    return np.linspace(a, b, n)
```

Następnie dla każdego punktu został policzony jego średnia geometryczna odległość.

```
In [2]: def geometric_mean_distance(points):
    n = len(points)
    distances = np.zeros(n)
    for i in range(n):
        dists = np.abs(points[i] - np.delete(points, i))
        distances[i] = np.exp(np.mean(np.log(dists)))
    return distances
```

Otrzymane wartości oraz odległości zostały ukazane na wykresach. Wykres przedstawia węzły Chebysheva, Legendre'a oraz metodą równomiernego rozmieszczenia.

```
In [3]: import matplotlib.pyplot as plt
from numpy.polynomial.legendre import legroots

def plot_geometric_mean_distances():
    ns = [10, 20, 50]
    for n in ns:
        plt.figure(figsize=(10, 5))

        # Chebyshev nodes
        chebyshev_pts = chebyshev_nodes(n)
        chebyshev_dists = geometric_mean_distance(chebyshev_pts)
        plt.scatter(chebyshev_pts, chebyshev_dists, label=f'Chebyshev (n={n})', marker='o')

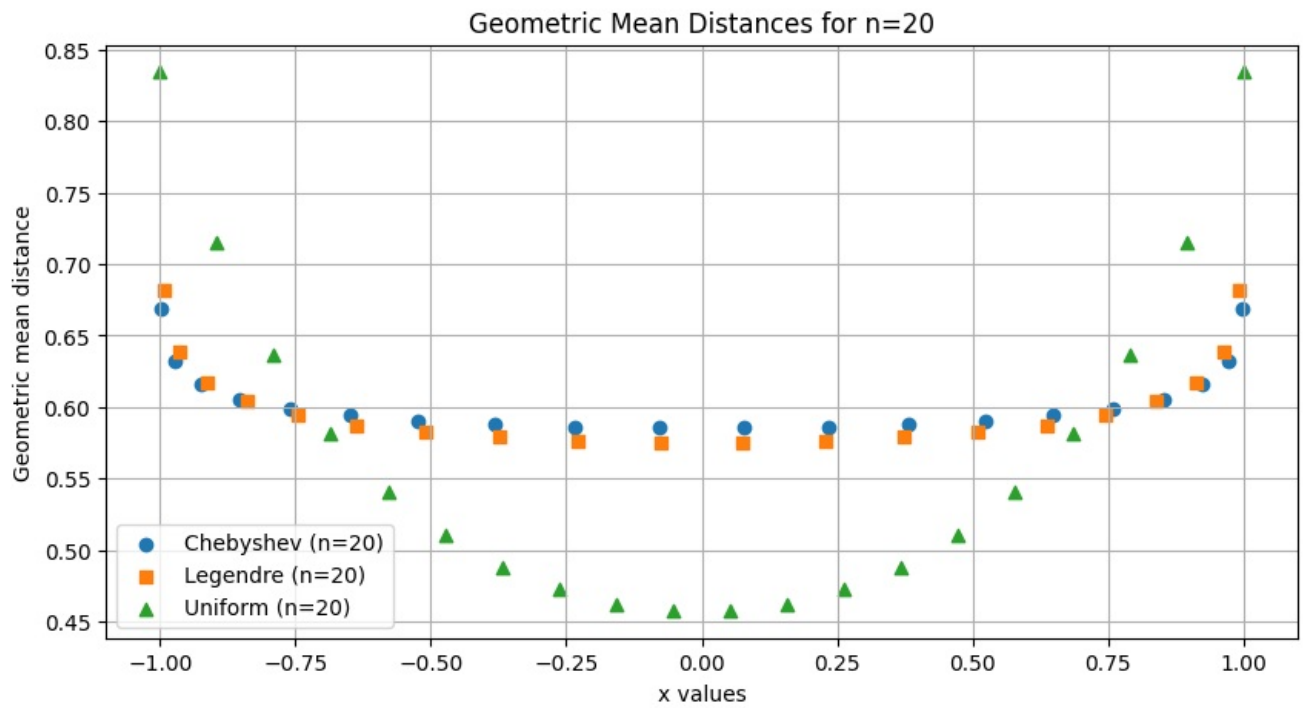
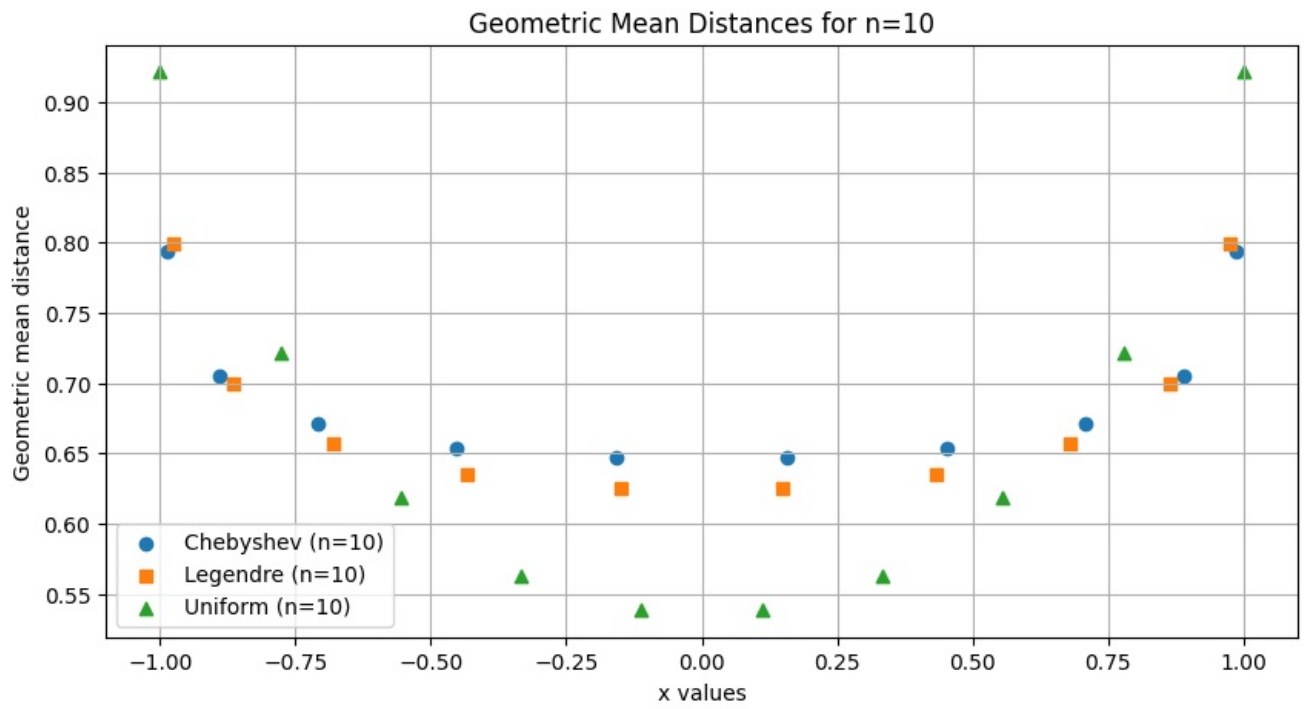
        # Legendre nodes
        legroots_pts = legroots(np.polynomial.legendre.Legendre.basis(n).coef)
        legroots_dists = geometric_mean_distance(legroots_pts)
        plt.scatter(legroots_pts, legroots_dists, label=f'Legendre (n={n})', marker='s')

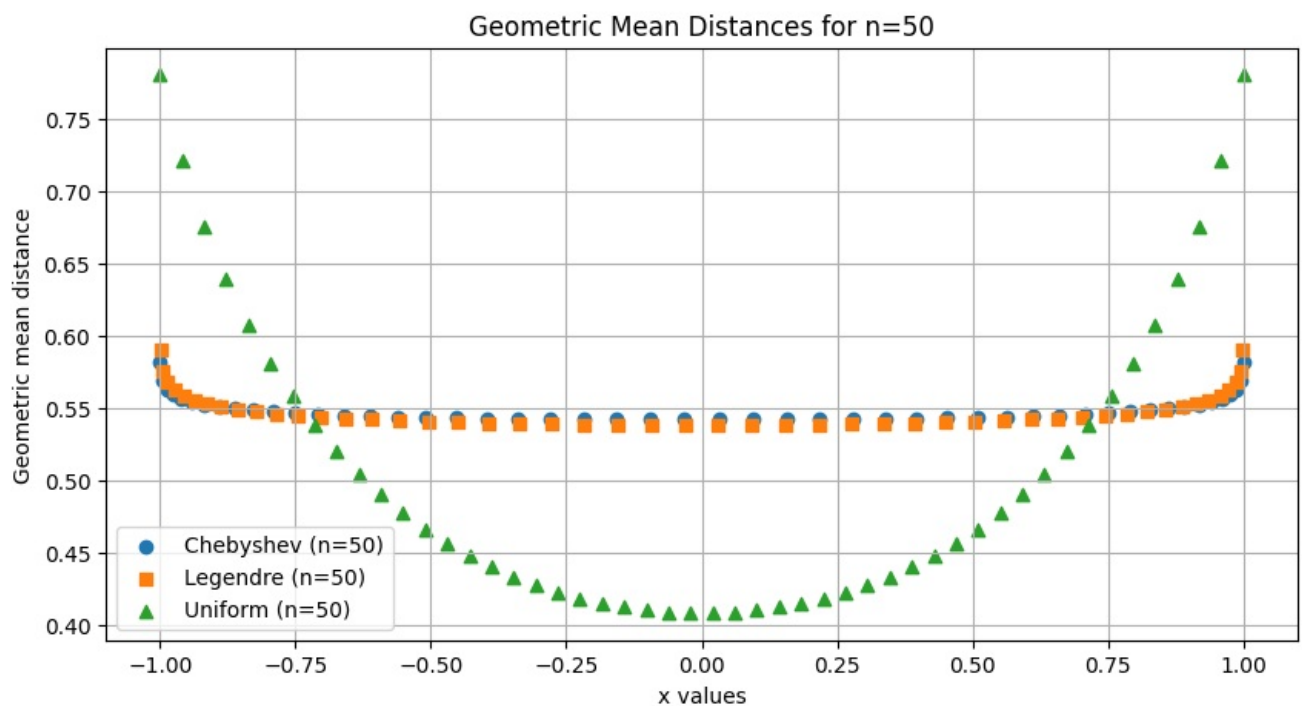
        # Uniform nodes
        uniform_pts = uniform_nodes(n, -1, 1)
        uniform_dists = geometric_mean_distance(uniform_pts)
        plt.scatter(uniform_pts, uniform_dists, label=f'Uniform (n={n})', marker='^')

    plt.xlabel("x values")
    plt.ylabel("Geometric mean distance")
    plt.title(f"Geometric Mean Distances for n={n}")
    plt.legend()
    plt.grid()
```

```
plt.show()
```

```
plot_geometric_mean_distances()
```


Zadanie 2

Celem zadania było wyznaczenie wielomianów interpolacyjnych dla funkcji:

F1

$$f_1(x) = \frac{1}{1 + 25x^2}, \quad \text{quad } x \in [-1, 1]$$

F2

$$f_2(x) = e^{\cos(x)}, \quad \text{quad } x \in [0, 2\pi]$$

Zadanie miało być zrealizowane korzystając z:

- wielomianów Lagrange'a z równoodległymi węzłami
- kubicznych funkcji sklejanych z równoodległymi węzłami
- wielomianów Lagrange'a z węzłami Czebyszewa

Realizacja a)

Do realizacji zadania skorzystano z poprzednio zaimplementowanych funkcji obliczających wartości węzłów.

Do realizacji tego zadania została zaimplementowana funkcja f1.

```
In [4]: def f1(x):  
        return 1 / (1 + 25 * x**2)
```

W celu wykonania interpolacji funkcji Rungego (F1) obrano zbiory punktów tworzone przez funkcje węzłów rozmieszczonych równomiernie oraz węzłów Chebysheva.

Dla każdego węzła policzono jego wartość dla funkcji f1, a następnie korzystając z otrzymanych wartości zostały stworzone wielomiany interpolacyjne Lagrange'a.

Została utworzona również funkcja sklejona CubicSpline, która zapewnia gładką interpolację między punktami.

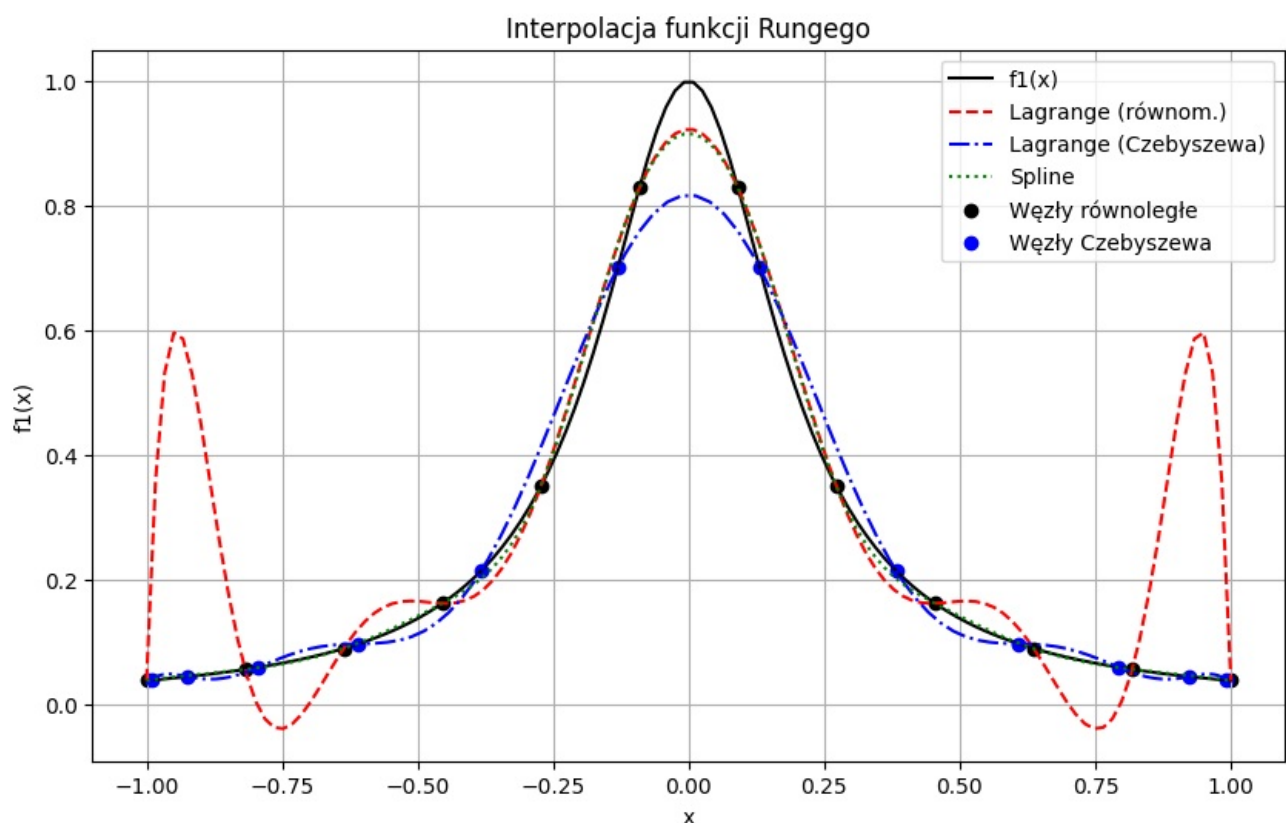
```
In [5]: from scipy.interpolate import lagrange, CubicSpline  
  
n = 12  
x_unif = uniform_nodes(n, -1, 1)  
x_cheb = chebyshev_nodes(n)  
y_unif = f1(x_unif)  
y_cheb = f1(x_cheb)  
  
poly_unif = lagrange(x_unif, y_unif)  
poly_cheb = lagrange(x_cheb, y_cheb)  
spline = CubicSpline(x_unif, y_unif)
```

Dla uzyskania dokładniejszego porównania, próbki zostały obliczone na gęstych zbiorach punktów. Zbiór punktów do próbki został utworzony, zwiększając liczbę punktów o współczynnik 10 (czyli 10 razy gęstszy niż węzły interpolacyjne).

```
In [6]: x_dense_unif = uniform_nodes(n * 10, -1, 1)  
x_dense_cheb = chebyshev_nodes(n * 10)
```

Ostatecznie interpolowana funkcja została naniesiona na wykres:

```
In [7]: plt.figure(figsize=(10, 6))  
plt.plot(x_dense_unif, f1(x_dense_unif), 'k-', label='f1(x)')  
plt.plot(x_dense_unif, poly_unif(x_dense_unif), 'r--', label='Lagrange (równom.)')  
plt.plot(x_dense_cheb, poly_cheb(x_dense_cheb), 'b-.', label='Lagrange (Czebyszewa)')  
plt.plot(x_dense_unif, spline(x_dense_unif), 'g:', label='Spline')  
plt.scatter(x_unif, y_unif, color='black', marker='o', label='Węzły równoległe')  
plt.scatter(x_cheb, y_cheb, color='blue', marker='o', label='Węzły Czebyszewa')  
  
plt.xlabel('x')  
plt.ylabel('f1(x)')  
plt.title('Interpolacja funkcji Rungego')  
plt.legend()  
plt.grid()  
plt.show()
```


Realizacja b)

Celem podpunktu b) było wyznaczenie błędu interpolacji funkcji **f1** oraz **f2** przy użyciu trzech metod interpolacji: wielomianów Lagrange'a z równomiernymi węzłami, wielomianów Lagrange'a z węzłami Czebyszewa oraz funkcji sklejanych (Cubic Spline). Dla każdej z tych metod obliczono błąd interpolacji na zbiorze 500 losowo wybranych punktów i porównano wyniki w zależności od liczby węzłów interpolacyjnych.

Do realizacji zadania użyto tych funkcji:

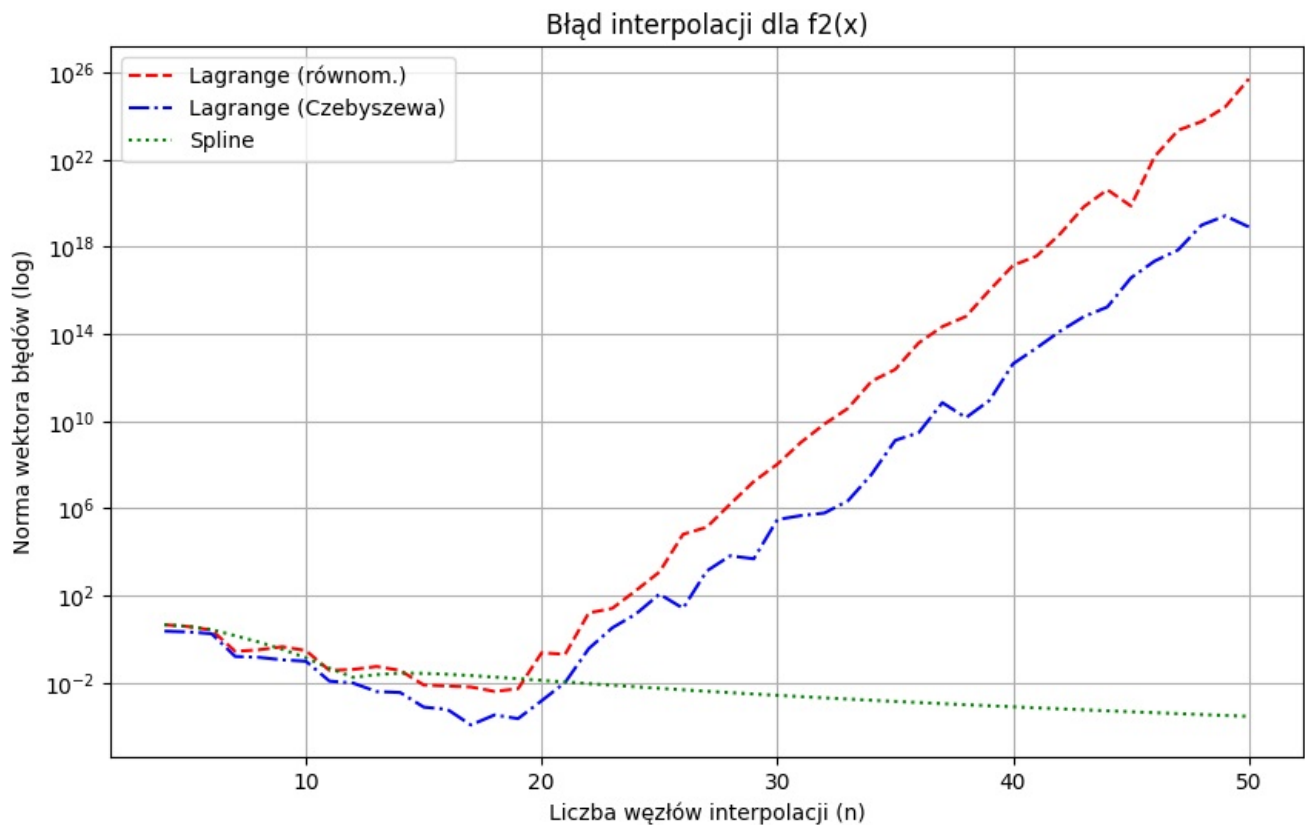
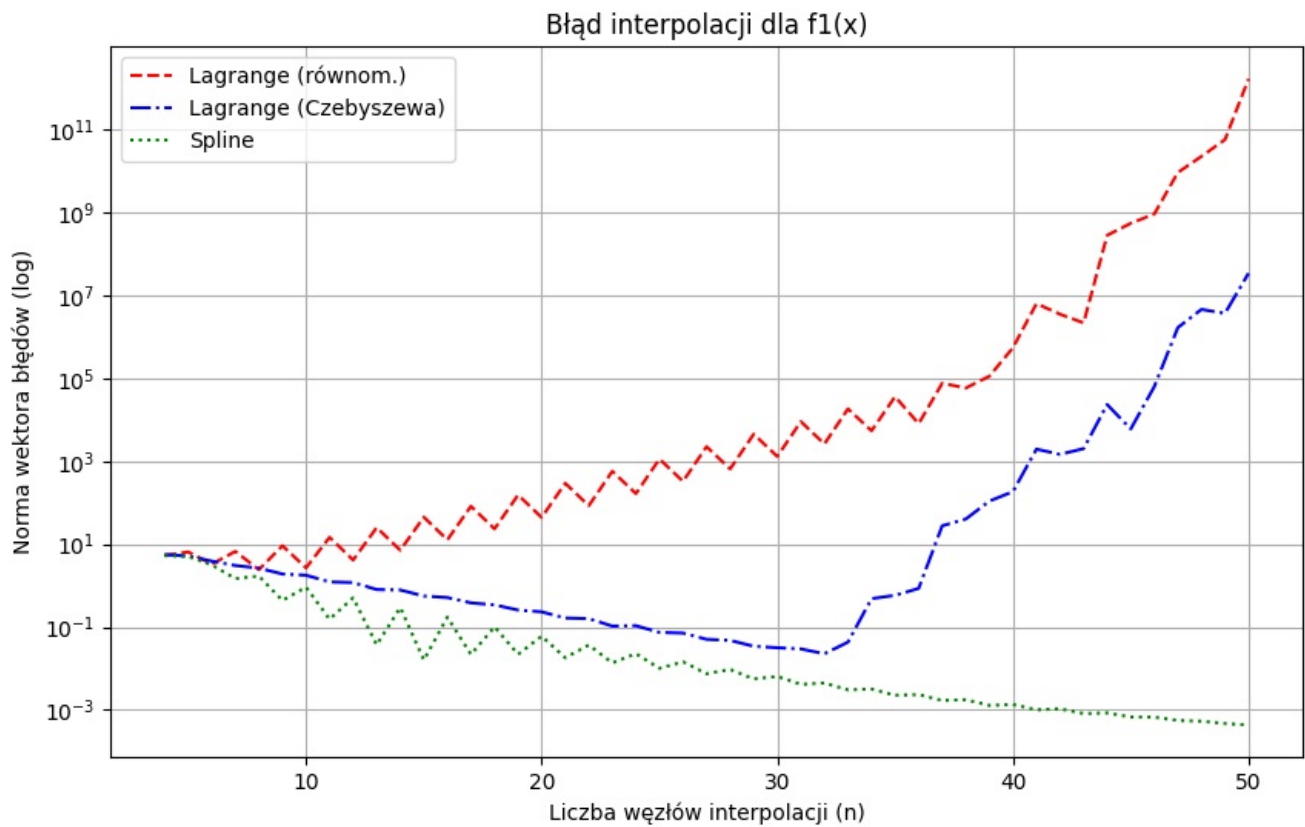
```
In [8]: def f1(x):  
        return 1 / (1 + 25 * x**2)  
  
def f2(x):  
        return np.exp(np.cos(x))
```

W celu sprawdzenia błędu interpolacji zostały stworzone losowe zestawy punktów które zostaną użyte do testów. Testy polegały na porównaniu wartości otrzymanych z metod interpolacji, a faktycznych wartości funkcji. Do obliczenia tej różnicy została użyta funkcja `np.linalg.norm`.

```
In [9]: def compute_errors(f, a, b, n_values):  
        np.random.seed(42)  
        x_test = np.random.uniform(a, b, 500)  
        y_test = f(x_test)  
  
        errors_lagrange_unif = []  
        errors_lagrange_cheb = []  
        errors_spline = []  
  
        for n in n_values:  
            x_unif = uniform_nodes(n, a, b)  
            x_cheb = chebyshev_nodes(n, a, b)  
            y_unif = f(x_unif)  
            y_cheb = f(x_cheb)  
  
            poly_unif = lagrange(x_unif, y_unif)  
            poly_cheb = lagrange(x_cheb, y_cheb)  
            spline = CubicSpline(x_unif, y_unif)  
  
            error_lagrange_unif = np.linalg.norm(poly_unif(x_test) - y_test)  
            error_lagrange_cheb = np.linalg.norm(poly_cheb(x_test) - y_test)  
            error_spline = np.linalg.norm(spline(x_test) - y_test)  
  
            errors_lagrange_unif.append(error_lagrange_unif)  
            errors_lagrange_cheb.append(error_lagrange_cheb)  
            errors_spline.append(error_spline)  
  
        return errors_lagrange_unif, errors_lagrange_cheb, errors_spline
```

Otrzymane błędy zostały naniesione na wykres:

```
In [10]: def plot_errors(f, a, b, title):  
        n_values = np.arange(4, 51)  
        errors_lagrange_unif, errors_lagrange_cheb, errors_spline = compute_errors(f, a, b, n_values)  
  
        plt.figure(figsize=(10, 6))  
        plt.plot(n_values, errors_lagrange_unif, 'r--', label='Lagrange (równom.)')  
        plt.plot(n_values, errors_lagrange_cheb, 'b-.', label='Lagrange (Czebyszewa)')  
        plt.plot(n_values, errors_spline, 'g:', label='Spline')  
  
        plt.xlabel('Liczba węzłów interpolacji (n)')  
        plt.ylabel('Norma wektora błędów (log)')  
        plt.yscale('log')  
        plt.title(title)  
        plt.legend()  
        plt.grid()  
        plt.show()  
  
plot_errors(f1, -1, 1, 'Błąd interpolacji dla f1(x)')  
plot_errors(f2, 0, 2*np.pi, 'Błąd interpolacji dla f2(x)')
```


Wnioski z wykresu błędów interpolacji dla ' $f_1(x)$ ' i ' $f_2(x)$ '

1. Najmniej dokładna metoda: interpolacja wielomianowa Lagrange'a z równoodległymi węzłami

- Błąd rośnie wykładniczo wraz ze wzrostem liczby węzłów ' n '.
- Występuje **efekt Rungego** – dla dużych ' n ' wielomian silnie oscyluje na końcach przedziału, co prowadzi do ogromnych błędów (ponad 10^{26} !).
- Metoda jest **niestabilna** dla dużych ' n ' i nie nadaje się do precyzyjnej interpolacji w tej postaci.

2. Średnio dokładna metoda: interpolacja wielomianowa Lagrange'a z węzłami Czebyszewa

- Działa lepiej niż węzły równoodległe – efekt Rungego jest mniejszy, ale nadal obecny.
- Błąd rośnie znacznie wolniej niż w przypadku węzłów równoodległych, ale dla dużych ' n ' także zaczyna gwałtownie rosnąć.
- Lepszy wybór niż węzły równoodległe, ale nadal nie jest to metoda idealna.

3. Najbardziej dokładna metoda: interpolacja funkcją sklejaną (spline cubic)

- Zachowuje stabilność i niski błąd nawet dla dużych ' n '.
- Brak efektu Rungego – błąd pozostaje niewielki, co świadczy o dobrze dopasowanej aproksymacji funkcji.
- **Najlepszy wybór do interpolacji**, ponieważ nie tylko zapewnia dokładność, ale również unika problemów z oscylacjami.

Podsumowanie:

Najbardziej dokładna metoda to interpolacja **funkcją sklejaną (spline cubic)**, ponieważ jej błąd jest najmniejszy i nie rośnie dla dużych ' n '.

Najmniej dokładna metoda to interpolacja wielomianowa Lagrange'a **z równoodległymi węzłami**, ponieważ powoduje ogromne błędy i efekt Rungego.